

Yrkande

S, V, MP

Datum 2023-08-31

Ärende 3.7

Yrkande angående motion 3.7 av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten med judisk profil

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Motion om ökat ansvar för säkerheten med judisk profil av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudzon (KD) avslås.

Yrkandet

Vi delar motionärernas uppfattning om att säkerheten kring antisemitiska hatbrott ska stävjas. Vi konstaterar också att hatbrotten mot fler trossamfund och minoriteter ökar. Det är en allvarlig utveckling. Ersättningsreglerna till enskilda verksamheter så som skolhuvudmän bygger på principen om lika villkor och enligt skollagen ska friskolor ersättas med den genomsnittliga kostnaden för lokaler som kommunen har per elev.

Frågan om säkerhet för judiska göteborgare är mycket viktig. I detta fall är det dock staten som har finansieringsansvaret. Minoritetsgrupper som har behov av förstärkt säkerhet kan söka statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder via Kammarkollegiet. Bidragen är avsedda för trossamfund, ideella föreningar och stiftelser som uppfyller ett antal demokrativillkor och vars verksamhet påverkas av rädsla för hot, våld eller trakasserier som har samband med hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet. När det gäller säkerhetsaspekten är det polisen och SÄPO som ansvarar för riskbedömning och åtgärder.

Kommunens åtagande är, i första hand, förebyggande. Att stoppa rasism och antisemitism genom utbildningsinsatser och informationsinsatser. Vi kommer återkomma med fler åtgärder för att minska rasism och antisemitism i Göteborg i samband med våra budgetar. Alla göteborgare har rätt att leva ett liv fritt från hot och våld.

Yrkande

2023-08-18

Ärende nr: 3.3

Yrkande angående – Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Motionen från Kristdemokraterna bifalles.
2. Åtgärdsförslagen ska utökas att gälla för säkerheten runt samtliga religiösa institutioner i Göteborg. Åtgärdsförslagen ska föregås av bakgrundsinformation såsom:
 - Hur ser hotbilden ut?
 - Vilka former tar den sig?
 - Vem är våldsverkarna?
 - Vad ligger bakom våldet?
 - Varför pågår det och vad görs idag?
 - Vad kan staden göra för att förhindra det?

Yrkandet

En attack mot en religiös plats är en attack mot religionsfriheten och ytterst mot vår demokrati. Människor i Göteborg ska naturligtvis kunna känna sig trygga att utöva sin religion och att samlas med andra av samma tro.

När lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete träder kraft 1 juli 2023 får kommunerna ett utökat ansvar för brottsförebyggande åtgärder som bland annat innebär att ta fram lägesbilder inom sitt geografiska område. Partierna i Göteborgs stad har tidigare varit överens om att staden bör ta ett ökat ansvar för kostnaderna för säkerheten runt stadens judiska institutioner. I det arbetet kommer en noggrann strukturering av hotbilden utgöra ett mycket viktigt förgrundsarbete.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-06-02

Diarienummer 1363/22

Handläggare

Jeanette Stål

Telefon: 031-368 03 13

E-post: jeanette.stal@stadshuset.goteborg.se

Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

Motionen

Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg.

Motionärerna menar att Göteborgs Stad bör bidra ekonomiskt och/eller organisatoriskt till säkerheten runt verksamheter i staden med judisk profil på grund av utsatthet för hot, hat och våld.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden, förskolenämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden. Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Förskolenämnden	Avstår från att ta ställning. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande D, M, L med instämmande av KD.	Nämnden delar förståelsen om allvaret i frågan utifrån Brottsförebyggande rådets (Brå) rapport "Antisemitiska hatbrott" (2019:4), men har svårt att ta ställning till om förslaget är en ändamålsenlig insats.
Grundskolenämnden	Avstår från att ta ställning. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	Nämnden bedömer att det utifrån rådande regelverk inte finns möjlighet att ge extra ersättning till den judiska skolans säkerhetskostnader inom ramen för ersättningen till fristående skolor. Nämnden bedömer att rättsläget är osäkert och att det finns risk för ökade

		kostnader. Regeringen bedömer i förarbetena till <i>Offentliga bidrag på lika villkor</i> att en användning av undantagsregeln, och de skälighetsbedömningar av hyresnivåer som det medför, skulle medföra kraftigt ökade administrativa kostnader i storstadskommuner.
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	Tillstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yttrande SD	Nämnden vill se en eventuell kommande utredning som innefattar en kostnadsanalys, en kartläggning av tillgängliga säkerhetsbidrag samt en bedömning kring andra målgrupper med liknande behov.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Säkerhets- och skyddsåtgärder för att trygga människor och/eller verksamheter med en särskild hotbild mot sig är i regel förenade med extra kostnader. Det gäller i synnerhet skyddsåtgärder som behöver fortgå över tid, som exempelvis vid en pågående hotbild.

Som ett exempel har representanter för externa utföraren Neuberghska Bambergerska äldreboendet i dialog med äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen flera gånger uttryckt att kostnader för säkerhet medfört högre kostnader än vad ersättning från Göteborgs Stad per hyresgäst medger enligt avtal.

I den aktuella motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen får i uppdrag att ”återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg”. Ett sådant förslag kommer sannolikt att innebära ökade kostnader för Göteborgs Stad i någon form. Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen anser därför att det bör finnas med en kostnadsanalys och en plan där ansvar för och finansiering av kommunstyrelsens förslag tydligt framgår.

Ersättningsreglerna till enskilda skolhuvudmän bygger på principen om lika villkor. När det gäller ersättning för lokalkostnader är huvudprincipen att en fristående skola ska ersättas med den genomsnittliga kostnaden för lokaler som kommunen har per elev. Det finns möjlighet att under vissa omständigheter ersätta en fristående skola för deras faktiska lokalkostnader. I skollagen anges inte kostnader för säkerhet som en sådan omständighet som ger skäl att betala en fristående skolas faktiska lokalkostnader i stället för kommunens genomsnittskostnad.

I dagsläget finns en fristående skola med judisk profil i Göteborg. Ett extra bidrag för säkerhetsrelaterade kostnader till denna skola är en liten kostnad i relation till den totala ersättningen för lokaler till de övriga 47 fristående skolorna i Göteborg. Men ett avsteg från principen om lika villkor för ersättning för lokalkostnader innebär en risk att andra

enskilda skolhuvudmän kan komma att överklaga sina ersättningsbeslut. Grundskoleförvaltningen bedömer den risken som påtaglig.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter, artikel 13, framgår att staterna inom ramen för sina utbildningssystem ska tillerkänna dem som tillhör en nationell minoritet rätt att inrätta och driva sina egna utbildningsinstitutioner. Det står vidare i samma artikel att detta inte ska medföra några ekonomiska åtaganden. Med en judisk grundskola i Göteborg finns det möjligheter för vårdnadshavare inom den judiska gruppen att välja en skola som inom skollagens ramar särskilt fokuserar på den judiska kulturen och religionen.

Remissinstanserna anser att motionen med hänvisningar till bland annat Brå:s rapport *Antisemitiska hatbrott* (2019:4) tillräckligt tydligt belyser den sociala dimensionen av hotbildsproblematiken mot judar och hur den begränsar möjligheterna till att leva ett tryggt liv samt att fritt och öppet kunna utöva sin religion. I en eventuell utredning bör kommunstyrelsen också bedöma om det kan finnas andra minoriteter vars liknande behov kan behöva tillgodoses.

Stadsledningskontorets kommentar

Statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder kan sökas via Kammarkollegiet. Bidragen är avsedda för trossamfund, ideella föreningar och stiftelser som uppfyller ett antal demokrativillkor och vars verksamhet påverkas av rädsla för hot, våld eller trakasserier som har samband med hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet. Bidragen ges till skydd av byggnader och lokaler, vakter och bevakning men inte till säkerhetsinsatser kopplat till verksamhet.

I och med Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete som träder kraft 1 juli 2023 får kommunerna ett utökat ansvar för brottsförebyggande åtgärder som bland annat innebär att ta fram lägesbilder inom sitt geografiska område. Utifrån lägesbilden ska kommunerna sedan ta fram en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil H 2022 nr 247
2. Förskolenämndens handlingar 2023-04-26 § 87
3. Grundskolenämndens handlingar 2023-04-25 § 94
4. Äldre samt vård- och omsorgsnämndens handlingar 2023-05-30 § 135

Handling 2022 nr 247

Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

I Brottsförebyggande rådets (Brå) rapport ”Antisemitiska hatbrott” (2019:4) framgår det att erfarenheter av hatbrott och andra uttryck för antisemitism är ett återkommande inslag i många judars liv. Rapporten visar att antisemitiska hatbrott bland annat förekommer i hemmet, i skolan, på arbetsplatsen, på allmän plats, på internet och vid judiska institutioner. Brå lyfter att denna brottslighet skapar en otrygghet som hindrar de utsatta att kunna delta i samhällslivet på likvärdiga villkor som andra.

I Göteborg har det rapporterats om flera allvarliga attacker mot Judiska församlingen i Göteborg, exempelvis om koordinerad hatattack, bombhot och inte minst brandattentatet 2017. Den hotbild som finns mot judar måste tas på fullaste allvar. Säkerheten är en av de viktigaste frågorna för judiskt liv i Sverige. För de judiska församlingarna är säkerhetsarbetet en stor ekonomisk börda. Att judiska skolor utsätts för vandalism och behöver tillhandahålla säkerhetsvakter för att skydda eleverna hör inte hemma i en demokrati. Även om staten har ett stort ansvar bör även Göteborgs stad bidra ekonomiskt och/eller organisatoriskt till säkerheten runt verksamheter med judisk profil i staden. Det kan inte vara meningen att pengar som ska gå till förskolebarn, skolelever och äldre i stället går till att bekosta vakter och säkerhetsanordningar. Vid en paneldebatt som arrangerades av judiska församlingen någon vecka före valet var samtliga politiska partier i Göteborgs stad överens om att staden bör ta ett ökat ansvar för kostnaderna för säkerheten runt stadens judiska institutioner.

Det är en grundläggande rättighet att kunna utöva sin tro i trygghet och ingen ska behöva känna oro inför att besöka synagogan, eller behöva vara rädd för vandalism, hot och våld med antisemitiska förtecken riktat mot sin förskola, skola eller boende.

I arbetet med uppdraget bör dialog föras med det judiska civilsamhället, Polisen och andra berörda parter.

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg.

Elisabet Lann (KD)**Jörgen Knudtzon (KD)**

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2023-04-26

Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

§ 87, N608-0356/23

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2023-03-24

Yrkande D, M, L med instämmande av KD daterat 2023-04-26

Beslut

1. Förskolenämnden beslutar att inte ta ställning till förslaget.
2. Förskolenämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen är omedelbart justerad.

Yrkanden

Jessica Blixt (D) yrkar bifall till yrkandet från D, M, L med instämmande av KD.

Blerta Hoti (S) yrkar bifall till tjänsteutlåtandets förslag till beslut.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteutlåtandets förslag till beslut.

Justering

Paragrafen är omedelbart justerad.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Vid protokollet

Sekreterare

Emma Dolonius

Rätt utdraget ur protokoll intygar:

Helena Lindberg, chef Planering, analys och kansli

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Tjänsteutlåtande

Handläggare: Bente Tuff

Utfärdat: 2023-03-24

Diarienummer: N608-0356/23

E-post: bente.tuff@forskola.goteborg.se

Motion om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden beslutar att inte ta ställning till förslaget.
2. Förskolenämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen är omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett förskolenämnden ta ställning till en motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil. I motionen står att läsa att kommunfullmäktige föreslås besluta att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg.

För att minska den administrativa hanteringen, har delar av tjänsteutlåtandet utformats i dialog med grundskoleförvaltningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Barnkonventionen

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 19 april 2023.

Bilaga

Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil.

Ärendet

Kommunstyrelsen har bett förskolenämnden ta ställning till motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil. Nämndens remissvar ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 28 april 2023.

Beskrivning av ärendet

I motionen står att läsa att kommunfullmäktige föreslår besluta att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg.

För att minska den administrativa hanteringen, har delar av tjänsteutlåtandet utformats i dialog med grundskoleförvaltningen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar förståelsen om allvaret i frågan utifrån Brottsförebyggande rådets (Brå) rapport ”Antisemitiska hatbrott” (2019:4), men har svårt att ta ställning till om motionen som föreslår att kommunfullmäktiga ska ge ett uppdrag till kommunstyrelsen att återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg, är en ändamålsenlig insats.

Johan Olofson

Malin Welin

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Styrning och ledning

Expedieras till: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se.

Märk svaret med stadsledningskontorets diarienummer 1363/22.

Yrkande
med instämmande av

D, M, L
KD

2023-04-26

Ärende 13

Yrkande angående Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

Förslag till beslut

I Förskolenämnden:

1. Förskolenämnden beslutar att tillstyrka motionen.
2. Förskolenämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen
3. Paragrafen är omedelbart justerad

Yrkandet

Vi måste våga ta ställning mot den antisemitism som finns i samhället och aldrig acceptera att Göteborg, Sveriges andra största stad är en otrygg plats för judar. Hotbilden mot en av våra minoritetsgruppers barn är så hög att de inte kan vistas fritt på och runt sina förskolor. Situationen är så allvarlig att säkerheten runt judiska förskolor behöver vara omfattande. De extra kostnaderna som tillkommer för de judiska barnens säkerhet behöver idag tas från barnpengen. Detta är orimligt då det får ytterligare konsekvenser för verksamheterna och barnen.

Den hotbild som finns mot judar i Göteborg måste tas på fullaste allvar. Som motionen lyfter är säkerheten en av de viktigaste frågorna för judiskt liv i Sverige. Motionen är därför också ställd till förskolenämnden och ska besvaras utifrån ett förskoleperspektiv. Vi uppmanar därför nämnden att inte sitta passiv utan aktivt ta ställning i frågan och tillstyrka motionen.

Yttrande till kommunstyrelsen över motion om ökat ansvar för säkerheten runt verksamhet med judisk profil

§ 94, N609-0395/23

Beslut

Grundskolenämnden avstår från att ta ställning till förslaget i motionen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-02-27, som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Ärendet

Stadsledningskontoret har skickat ut en motion från Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) till grundskolenämnden för yttrande.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 28 april 2023.

Handlingar

Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-02-27

Bilaga 1, Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

Yrkanden

Axel Darvik (L) yrkar att motionen ska tillstyrkas.

Viktoria Tryggvadottir (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot yrkandet från Axel Darvik (L) om att motionen ska tillstyrkas och finner att nämnden bifallit förvaltningens förslag.

Protokollsanteckningar

Axel Darvik (L), Sofie Gyllenwaldt (M) och Jessica Blixt (D) får anteckna följande till protokollet:

Som motionärerna framhåller förekommer i allt för stor utsträckning hatbrott och antisemitiska uttryck gentemot judar i Sverige. Detta måste alla, inklusive Göteborgs Stad, ta på allvar. Den judiska skolan i Göteborg har ett utökat säkerhetsarrangemang men vi behöver nu trygga säkerheten för alla judar, boende och verksamma i Göteborg.

Mot ovanstående bakgrund tillstyrker vi motionen.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-04-25

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Dag för justering

2023-04-28

Vid protokollet

Sekreterare

Gustav Boström

Ordförande

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S)

Justerande

Axel Darvik (L)

Rätt utdraget intygar i tjänsten:

Gustav Boström

Nämndsekreterare

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-02-27

Diarienummer N609-0395/23

Handläggare: Christian Arensberg

E-post: christian.arenberg@grundskola.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion om ökat ansvar för säkerheten runt verksamhet med judisk profil

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstår från att ta ställning till förslaget i motionen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-02-27, som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har skickat en motion från Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) för yttrande till grundskolenämnden. Motionen föreslår att kommunstyrelsen ska återkomma med förslag på hur staden kan bidra till judiska verksamheters kostnader för säkerhetsarrangemang. Grundskoleförvaltningen har utrett om det finns möjligheter att besluta om extra ersättningen för säkerhetskostnader till fristående skolor med judisk profil. Förvaltningens bedömning är att grundregeln om lika villkor för ersättningen till de fristående skolorna är styrande. Förvaltningen bedömer även att säkerhetskostnader för en fristående skola inte omfattas av sådana särskilda skäl som kan innebära att grundprincipen om kommunens genomsnittskostnad kan ifrågasättas. Därutöver kan det bli gränsdragningsvårigheter gentemot övriga fristående skolor framöver om detta avsteg genomförs.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ersättningsreglerna till enskilda skolhuvudmän bygger på principen om lika villkor. När det gäller ersättning för lokalkostnader är huvudprincipen att en fristående skola ska ersättas med den genomsnittliga kostnaden för lokaler som kommunen har per elev. Det finns möjlighet att under vissa omständigheter ersätta en fristående skola för deras faktiska lokalkostnader. I skollagen anges inte kostnader för säkerhet som en sådan omständighet som ger skäl att betala en fristående skolas faktiska lokalkostnader i stället för kommunens genomsnittskostnad.

I dagsläget finns det 48 fristående grund- och grundsärskolor i Göteborg. Om grundskoleförvaltningen börjar ersätta enskilda fristående skolor utanför det regelverk som staten lagt fast i skollag med förarbeten är risken påtaglig att andra enskilda skolhuvudmän med det som grund överklagar sina ersättningsbeslut. Utgången av det är osäker och kan innebära ökade kostnader för lokalersättningen till fristående skolor.

I dagsläget finns bara en fristående skola med judisk profil i Göteborg. Ett extra bidrag för säkerhetsrelaterade kostnader till denna skola är en liten kostnad i relation till den totala ersättningen för lokaler till de fristående skolorna i Göteborg. Men ett avsteg från principen om lika villkor för ersättning för lokalkostnader innebär en risk att andra enskilda skolhuvudmän kan komma att överklaga sina ersättningsbeslut. Förvaltningen bedömer den risken som påtaglig.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter, artikel 13, framgår att staterna inom ramen för sina utbildningssystem ska tillerkänna dem som tillhör en nationell minoritet rätt att inrätta och driva sina egna utbildningsinstitutioner. Det står vidare i samma artikel att detta inte ska medföra några ekonomiska åtaganden.

Förvaltningen ser att finns det ett värde i att det finns judiska verksamheter i Göteborg, och då även en grundskola. Med en judisk grundskola i Göteborg finns det möjligheter för vårdnadshavare inom den judiska gruppen att välja en skola som inom skollagens ramar särskilt fokuserar på den judiska kulturen och religionen.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 17 april 2023.

Bilagor

1. Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

Ärendet

Stadsledningskontoret har skickat ut en motion från Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtson (KD) till grundskolenämnden för yttrande.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 28 april 2023. Ärendet medger ingen bordläggning.

Beskrivning av ärendet

Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtson (KD) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil. Motionärerna lyfter fram de hot som finns mot judiska församlingar och verksamheter och de extra säkerhetskostnader som det medför. I motionen beskriver de att utgifter för till exempel skolor inte ska behöva omfatta kostnader för säkerhetsarrangemang och efterfrågar möjligheten för Göteborgs Stad att bidra till säkerhetskostnader på annat sätt och att dessa möjligheter behöver undersökas.

Den enda verksamhet med judisk profil som finns inom grundskolenämndens ansvarsområde är en fristående skola, Montessoriskolan Alexandra. Förvaltningen har därför undersökt frågan om lokalersättning för fristående skolor.

Förvaltningen har i samband med utredningen stämt av med förskoleförvaltningen. Även om förvaltningarna har kommit fram till delvis olika motiveringar till beslut finns en gemensam grundsyn om vilka möjligheter som skolförfattningarna medger till extra ersättning för säkerhetsrelaterade kostnader.

Förvaltningens bedömning

Av 4 kap. 4 § förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet framgår att med lokalkostnader avses kostnader för hyra, driftskostnader, inventarier som inte är läromedel, kapitalkostnader i form av ränta på lån och liknande, dock inte kostnader för amortering. Ersättningen ska enligt 4 kap. 7 § i samma förordning motsvara kommunens genomsnittliga lokalkostnad per barn eller elev i motsvarande verksamhet.

Ersättningen för lokalkostnader till fristående grundskolor i Göteborg utgår från den genomsnittliga lokalkostnaden för de kommunala skolorna, vilket i dagsläget är 22 procent av den totala ersättningen till de fristående skolorna. I skollagen anges att detta ska vara grundregeln för hur ersättningen till fristående skolor för lokaler ska beräknas. I skolförfattningarna finns en möjlighet att använda en undantagsregel och ge fristående skolor ersättning efter deras faktiska kostnader. I propositionen *Offentliga bidrag på lika villkor*, prop. 2008/09:171 betonas dock vikten av lika villkor för kommunala och fristående verksamheter. Beträffande ersättning för lokalkostnader anges på sidan 40 i propositionen, att om enskilda skolhuvudmän utan begränsning skulle få rätt till ersättning för sina faktiska kostnader, går det inte att bortse från risken att det kan bli kostnadsdrivande. Detta ligger också i linje med Göteborgs Stads remissyttrande som påpekade att en hantering av undantagsregeln skulle medföra stora administrativa insatser och kostnader.

Den extra kostnad som ytterligare bidrag till den i nuläget enda aktuella skolan skulle innebära, är liten i relation till den totala ersättningen för lokaler till de fristående skolorna i Göteborg. Att ersätta en fristående skola för säkerhetskostnader ligger dock

långt utanför det som anges som möjliga orsaker till att göra avsteg från huvudregeln enligt förarbetena (prop.) 2008/2009:171. Av regeringens motivering i propositionen framgår att ”fristående skolor i storstadsområden har elever från många kommuner, som i sin tur har elever i många fristående skolor. Därför anser regeringen att ersättningen för lokalkostnader normalt ska motsvara hemkommunens genomsnittliga lokalkostnader per barn/elev för motsvarande verksamhet eller skolform.” (sidan 41). De undantag som beskrivs i propositionen utgår från mindre kommuner och glesbygdskommuner där omständigheterna kan skilja stort inom kommunen och att den genomsnittliga kommunala lokalkostnaden då uppenbarligen kan bli orimlig.

Vid prövningen av om det finns särskilda skäl ska hänsyn tas till om skillnaden mellan hemkommunens genomsnittliga lokalkostnader och den enskilde huvudmannens faktiska kostnader är betydande på grund av kommunens investering i nya lokaler, renovering av befintliga lokaler eller någon annan omständighet. Vid prövningen får hänsyn även tas till intresset av att utbildning med en enskild huvudman kan etableras.

I förarbetena framgår att det finns en frihet för den enskilda skolan att utifrån egna lokala behov och omständigheter göra sina egna prioriteringar av hur stora resurser man vill avsätta för ett visst ändamål av den ersättning som kommunen ger. Här finns således ett inbyggt utrymme för respektive huvudman att till exempel lägga mer resurser på säkerhet.

En ytterligare aspekt är att Montessoriskolan Alexandra är samlokaliserad med en förskola, ett äldreboende och ett demensboende vilka delar säkerhetsarrangemang och de kostnader som det medför. Ersättning till äldreboendet och demensboendet regleras inte lika strikt utifrån lika villkor som gäller inom skolområdet.

I dagsläget finns det 44 fristående grund- och grundsärskolor i Göteborg. Om grundskoleförvaltningen börjar ersätta enskilda fristående skolor utanför det regelverk som staten lagt fast i lag är risken påtaglig att andra enskilda skolhuvudmän med detta som grund överklagar sina ersättningsbeslut. Förvaltningen bedömer rättsläget som osäkert och att det finns risk för ökade kostnader. Dessutom bedömer regeringen i förarbetena till *Offentliga bidrag på lika villkor* att en användning av undantagsregeln, och de skälighetsbedömningar av hyresnivåer som det medför, skulle medföra kraftigt ökade administrativa kostnader i storstadskommuner.

Förvaltningens bedömning är att det utifrån rådande regelverk inte finns möjlighet att ge extra ersättning till den judiska skolans säkerhetskostnader inom ramen för ersättningen till fristående skolor.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef, Styrning och ledning

§ 135 N160-0222/23

Remiss - Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

Beslut

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden:

1. tillstyrker motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil.
2. översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.
3. förklarar beslutet omedelbart justerat.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2023-04-13.

Skriftligt yttrande från SD angående motion av KD om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil, 2023-05-29 (Protokollsbilaga 1).

Yrkanden

Jan-Åke Ryberg (S) yrkar bifall till förvaltningens beslutsförslag för Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets räkning.

Martina Lundquist (SD) yrkar bifall till förvaltningens beslutsförslag med hänvisning till skriftligt yttrande från SD.

Elisabet Lann (KD) yrkar bifall till förvaltningens beslutsförslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Jan-Åke Rybergs (S) m.fl. yrkande om bifall till förvaltningens beslutsförslag och finner att nämnden har beslutat detsamma.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Utdrag ur protokoll

Dag för justering

2023-05-31

Vid protokollet

Sekreterare

Karin Aztor

Ordförande

Marina Johansson

Justerande

Elisabet Lann

Protokollsutdragets riktighet intygas av administratör Valentine Andersson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-04-13

Diarienummer N160-0222/23

Handläggare: Per Rosén

per.rosen@aldrevardomsorg.goteborg.se

Svar på remiss - motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

Förslag till beslut

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden:

1. tillstyrker motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil.
2. översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.
3. förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

I motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil föreslås kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg.

Motionen har skickats som nämndsremiss till äldre samt vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Nämnden har fått anstånd att besvara remissen senast den 31 maj 2023.

Motionen hänvisar bland annat till Brå:s rapport *Antisemitiska hatbrott* (2019:4) som belyser hotbildsproblematiken mot judar och hur hotbilden begränsar möjligheterna till att leva ett tryggt liv samt fritt och öppet utöva sin religion. Vidare framhävs att den ständigt närvarande hotbilden medför behov av kostsamma extra säkerhets- och trygghetsåtgärder som judiska verksamheter, exempelvis skolor och äldreboenden, själva får bekosta.

Förvaltningen har kännedom kring liknande problematik utifrån dialoger med Neuberghska Bambergerska äldreboendet som flera gånger uttryckt att kostnader för säkerhet medfört högre kostnader än vad ersättning från Göteborgs Stad per hyresgäst medger enligt avtal.

Förvaltningen ser positivt på förslaget och föreslår att nämnden tillstyrker motionen. Förvaltningen önskar göra följande medskick till kommunstyrelsen:

- Om kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett åtgärdsförslag bör det även innehålla eller föregås av en kostnadsanalys. Det bör även finnas en plan där

ansvar för och finansiering av förslagen framgår så långt det är möjligt. Vidare vore det önskvärt om kommunstyrelsen i ett kommande förslag inkluderar en kartläggning kring vilket ekonomiskt stöd som judiska verksamheter i nuläget kan söka för säkerhetsändamål.

- Att kommunstyrelsen i samband med förslag på åtgärder också bedömer om det kan finnas andra motsvarande målgrupper med liknande behov.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Säkerhets- och skyddsåtgärder för att trygga människor och/eller verksamheter med en särskild hotbild mot sig är i regel förenade med extra kostnader. Det gäller i synnerhet skyddsåtgärder som behöver fortgå över tid, som exempelvis vid en pågående hotbild.

Som ett exempel har representanter för externa utföraren Neuberghska Bambergerska äldreboendet i dialog med förvaltningen flera gånger uttryckt att kostnader för säkerhet medfört högre kostnader än vad ersättning från Göteborgs Stad per hyresgäst medger enligt avtal.

Förvaltningen har kännedom om att det finns myndigheter som delar ut stöd till bland annat judiska institutioner men kan inte bedöma om detta stöd är tillräckligt för att möta upp de behov som uttrycks¹. Förvaltningen önskar kommande förslag från kommunstyrelsen inkludera en kartläggning kring vilket myndighetsstöd som judiska verksamheter i nuläget kan erhålla för säkerhetsändamål.

I den aktuella motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen får i uppdrag att ”återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg”. Ett sådant förslag kommer sannolikt att innebära ökade kostnader för Göteborgs Stad i någon form. Förvaltningen anser därför att det bör finnas med en kostnadsanalys och en plan där ansvar för och finansiering av kommunstyrelsens förslag tydligt framgår.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen anser att motionen med hänvisningar till bland annat Brå:s rapport *Antisemitiska hatbrott* (2019:4) tillräckligt tydligt belyser den sociala dimensionen av hotbildsproblematiken mot judar och hur den begränsar möjligheterna till att leva ett tryggt liv samt att fritt och öppet kunna utöva sin religion. Förvaltningen ser positivt på att kommunstyrelsen får i uppdrag att föreslå åtgärder i syfte att bidra till att trygga judars säkerhet i Göteborg.

I eller inför ett sådant förslag bör kommunstyrelsen också bedöma om det kan finnas andra minoriteter vars liknande behov kan behöva tillgodoses.

Utifrån att ärendet, i detta skede, främst handlar om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg så har förvaltningen inte funnit några ytterligare aspekter ur denna dimension.

¹ [DN.SE Bidrag täcker inte kostnad för hoten mot judar. Publicerad 2021-04-17](#)

Samverkan

Information ges i förvaltningsövergripande samverkansgrupp den 24 maj 2023.

Bilagor

1. Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil

Beslutet skickas till

Stadsledningskontoret

Ärendet

Nämnden har att ta ställning till *Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil*. Motionen har skickats som nämndsremiss till äldre samt vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Förvaltningen har fått anstånd att besvara remissen senast den 31 maj 2023.

Beskrivning av ärendet

I *Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil*, H 2022 nr 247 (Bilaga 1) föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag på hur staden kan bidra till att trygga säkerheten för judar i Göteborg.

I motionen lyfts bland annat att det i Brå:s rapport framgår att erfarenheter av hatbrott och andra uttryck för antisemitism är ett återkommande inslag i många judars liv (*Antisemitiska hatbrott* (2019:4)). Rapporten visar att antisemitiska hatbrott bland annat förekommer i hemmet, i skolan, på arbetsplatsen, på allmän plats, på internet och vid judiska institutioner. Brå lyfter att denna brottslighet skapar en otrygghet som hindrar de utsatta att kunna delta i samhällslivet på likvärdiga villkor som andra.

Motionärerna lyfter även fram att den hotbild som finns mot judar måste tas på fullaste allvar och att det har rapporterats om flera allvarliga attacker mot Judiska församlingen i Göteborg. Exempelvis koordinerad hatattack, bombhot och inte minst brandattentatet 2017.

Vidare framhåvs i motionen att säkerhetsarbetet är en stor ekonomisk börda för de judiska församlingarna och även om staten har ett stort ansvar bör även Göteborgs Stad bidra ekonomiskt och/eller organisatoriskt till säkerheten runt verksamheter med judisk profil i staden.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ser positivt på förslaget och föreslår att nämnden tillstyrker motionen.

Förvaltningen önskar göra följande medskick till kommunstyrelsen:

- Om kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett åtgärdsförslag bör det även innehålla eller föregås av en kostnadsanalys. Det bör även finnas en plan där ansvar för och finansiering av förslagen framgår så långt det är möjligt.
- Förvaltningen har kännedom om att det finns myndigheter som delar ut stöd till bland annat judiska institutioner, men kan inte bedöma om detta stöd är tillräckligt för att möta upp de behov som uttrycks. Förvaltningen önskar därför att ett kommande förslag från kommunstyrelsen innefattar en kartläggning kring vilket ekonomiskt myndighetsstöd som judiska verksamheter i nuläget kan erhålla för säkerhetsändamål.
- Att kommunstyrelsen i samband med förslag på åtgärder också bedömer om det kan finnas andra motsvarande målgrupper vars liknande behov kan behöva tillgodoses.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Ulrika Stridvall Dahlén
Avdelningschef

Babbs Edberg
Förvaltningsdirektör

Yttrande

Ärende nr: 10

Yttrande angående motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om ökat ansvar för säkerheten runt verksamheter med judisk profil.

Sverigedemokraterna önskar göra följande medskick när motionen går vidare till kommunstyrelsen:

Om kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett åtgärdsförslag bör det även innehålla bakgrundsinformation som:

- Hur ser hotbilden ut?
- Vilka former tar den sig?
- Vem är våldsverkarna?
- Vad ligger bakom våldet?
- Varför pågår det och vad görs idag?
- Vad kan staden göra för att förhindra det?